

Олександр Чокля

аспірант кафедри державознавства і права

ОРИДУ НАДУ при Президентові України

ORCID iD <https://orcid.org/0000-0002-0815-4915>

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УКРАЇНІ: ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІАЛЬНИЙ АПАРАТ

Стаття присвячена основним поняттям та категоріям, які використовуються в правовому регулюванні та публічному управлінні сфери фізичної культури і спорту в Україні. Понятійно-категоріальний апарат цієї сфери знаходиться під постійним впливом динамічності відносин, які існують в нашому суспільстві, та з урахуванням цього зазнає суттєвих змін. В статті був проведений аналіз існуючих визначень ключових понять, що дозволяє краще зрозуміти її специфіку та як наслідок запровадити найбільш оптимальні та ефективні методи публічного управління. Автором проаналізовано проблематику застосування понятійного апарату, запропоновано зміни до визначень понять та запропоновано розширення сучасних напрямів спорту.

Ключові слова: сфера фізичної культури і спорту; понятійно-категоріальний апарат; публічне управління; правове регулювання; міжнародний досвід; законодавство.

Oleksandr Choklya

PhD student of the of the State Studies and Law Chair

ORIDU NADU under the President of Ukraine

ORCID iD <https://orcid.org/0000-0002-0815-4915>

PUBLIC ADMINISTRATION IN THE FIELD OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS IN UKRAINE: CONCEPTUAL AND CATEGORICAL APPARATUS

Problem statement and relevance. Of course, sports and physical culture are an interesting area of public relations, covering various activities and interests. It is generally accepted that physical activity and sports are a manifestation of a healthy lifestyle, physical development and a component of public health. However, it is necessary to establish whether there is a sufficient level of legal regulation in this area, whether there is an unequal application of the rules governing this area, whether important concepts and their content are disclosed? From the above, the main question is whether there is sufficient protection for people who are involved in sports and physical culture in Ukraine? This determines the problems and relevance of the study of the conceptual and categorical apparatus of public administration in the field of physical culture and sports. We will try to present and analyze the main concepts that circulate in this area of public relations and, at the same time, in relation to some of them we will express our vision of their definition.

The purpose of the article is to identify the features of state and legal regulation of physical culture and sports in Ukraine, to identify problems of such regulation, to disclose the system of legal sources in this area.

To achieve this goal, the following **tasks** were formed: to analyze the legal framework on this issue and the current state of state and legal regulation of this area, to identify problematic issues of legislation in this area and suggest possible ways to solve them.

The essence of the study. The article is devoted to the main concepts and categories used in the legal regulation and public administration of physical culture and sports in Ukraine. The conceptual and categorical apparatus of this sphere is under the constant influence of the dynamics of relations that exist in our society, and with this in mind undergoes significant changes. The article analyzes the existing definitions of key concepts, which allows to better understand its specifics and as a result to introduce the most optimal and effective methods of public administration. The author analyzes the problems of application of the conceptual apparatus, proposes changes to the definitions of concepts and proposes the expansion of modern sports.

Conclusion and final results. Considering the basic concepts of the field of physical culture and sports, given in the Law of Ukraine «On Physical Culture and Sports», creates an idea of the social relations that arise in this area. It is important to note the successes and positive developments in the legal regulation and public administration of the sphere. This is evidenced by the dynamics of changes to this law, the introduction of new areas of its implementation and the emergence of new regulations. Of course, there are some inaccuracies in the formulation of existing concepts, but there are no limits to perfection. It is important to timely eliminate gaps that hinder the development of the whole sphere. The study reveals the problems of definitions of the relevant Law and suggests ways to improve them. I do not hope that the authorities, in such difficult tests of the global pandemic, will properly assess the importance of the development of physical culture and sports, which plays a crucial role in improving the health of the population and will continue to optimize legislation.

Key words: Sphere of physical culture and sports; categorical apparatus; public administration; legal regulation; international legislation; legislation.

Постановка проблеми

Безумовно спорт та фізична культура є цікавою сферою суспільних відносин, що охоплює різні напрями діяльності та інтересів. Загальнови-знано, що заняття фізичною культурою і спортом є проявом здорового способу життя, фізичного розвитку та складовою здоров'я населення. Однак необхідно встановити чи достатній рівень правового регулювання цієї сфери, чи не виникає неоднакового застосування норм, які регулюють таку сферу, чи розкриті важливі поняття, їх зміст? З наведеного постає основне питання чи достатня захищеність людей, які залучаються до спорту та фізичної культури в Україні? Це зумовлює проблематику та актуальність дослідження понятійно-категоріального апарату публічного управління у сфері фізичної культури і спорту.

Спробуємо навести та проаналізувати головні поняття, які циркулюють у цій сфері суспільних відносин та, в той же час, щодо деяких з них висловимо своє бачення їх визначення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Особливості організації нормативно-правового забезпечення та управління в сфері фізичної культури і спорту є предметом вивчення таких науковців як С. Алексєєв, А. Апаров, Р. Бабій, Г. Бордюгова, І. Гасюк, А. Глашев, М. Журба, С. Забара, О. Завальнюк, Л. Захарова, В. Зуєв, І. Наставний, А. Палюх, І. Процик, О. Романишин, М. Ткалич та інші.

Мета

Метою статті є виявлення особливостей державно-правового регулювання сфери фізичної культури і спорту в Україні, визначення проблем такого регулювання, розкриття системи правових джерел у вказаній галузі.

Для досягнення такої мети було сформовано такі завдання: проаналізувати нормативно-правову базу із вказаної проблематики та сучасний стан державно-правового регулювання цієї сфери, визначити проблемні питання законодавства в цій сфері та запропонувати можливі шляхи їх вирішення.

Основою методології дослідження є системний, системно-функціональний підходи. Активно використовувався евристичний метод дослідження.

Виклад основного матеріалу

Відзначаючи важливість сфери фізичної культури і спорту, необхідно окремо зупинитися на специфічному понятійно-категоріальному апараті, який заклав законодавець для цієї сфери публічного управління, що водночас є рисою відмінностей від інших сфер. Певною мірою специфічні для сфери методологія та предмет сфери фізичної культури і спорту підкреслені спеціальними поняттями, що знайшли закріплення в чинних нормативно-правових актах.

Звісно в науковому середовищі існує широка різноманітність понять та їх визначень у цій сфері, але викладений матеріал ґрунтується на чинному законодавстві України.

Основу правового регулювання сфери фізичної культури і спорту складають Конституція України, Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, Кодекс законів про працю України, Закон України «Про фізичну культуру і спорт», Закон України «Про підтрим-

ку олімпійського, параолімпійського руху та спорту вищих досягнень в Україні», Закон України «Про заборону впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань», Закон України «Про антидопінговий контроль у спорті», міжнародні договори України, підзаконні нормативно-правові акти, статутні та регламентні документи відповідних суб'єктів сфери фізичної культури і спорту та міжнародних спортивних організацій, інші нормативно-правові акти.

Визначення ключових понять – «фізичної культури» і «спорту» є основоположними та характерними для всієї сфери. Вони наведені в профільному нормативному акті цієї сфери – Законі України «Про фізичну культуру і спорт» [1]. Цей Закон визначає загальні правові, організаційні, соціальні та економічні основи діяльності у вказаній сфері та регулює суспільні відносини у створенні умов для розвитку фізичної культури і спорту, основні терміни та їх визначення.

Так, фізична культура – це діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована на забезпечення рухової активності людей з метою їх гармонійного, передусім фізичного, розвитку та ведення здорового способу життя. Фізична культура має такі напрями: фізичне виховання різних груп населення, масовий спорт, фізкультурно-спортивна реабілітація [1, ст. 1].

Певним чином поняття фізичної культури відображає напрямок діяльності держави та одну з основних задач правового регулювання, спрямовану на розвиток та здоровий спосіб життя людей [2, с. 6].

Спорт – діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована

на виявлення та уніфіковане порівняння досягнень людей у фізичній, інтелектуальній

та іншій підготовленостях шляхом проведення спортивних змагань та відповідної підготовки до них. За своїм змістом фізична культура є більш широким поняттям, що включає в себе поняття спорту. Спорт, так би мовити, є органічною частиною фізичної культури [1, ст. 1].

Спорт – це вже спеціальний напрямок фізично-рухової активності, який відрізняється за ознакою змагальності. Спорт має такі напрями: дитячий спорт, дитячо-юнацький спорт, резервний спорт, спорт вищих досягнень, професійний спорт, спорт ветеранів, олімпійський спорт, неолімпійський спорт, службово-прикладний та військово-прикладний спорт, спорт осіб з інвалідністю тощо [1, ст. 1]. Доцільно було б додати у визначення цього терміна те, що до спорту також належить масовий спорт (спорт для всіх) та любительський (аматорський) спорт. Аргументування цього буде наведено далі за текстом.

Неолімпійський спорт – напрям спорту, пов'язаний з організацією та проведенням спортивних змагань з неолімпійських видів спорту та підготовкою спортсменів до цих змагань [1, ст. 1].

Олімпійський спорт – напрям спорту, пов'язаний з організацією та проведенням спортивних змагань з олімпійських видів спорту та підготовкою спортсменів до цих змагань [1, ст. 1].

Спорт осіб з інвалідністю – напрям спорту, пов'язаний з організацією та проведенням спортивних змагань з видів спорту осіб з інвалідністю та підготовкою спортсменів до цих змагань [1, ст. 1].

Одним з основних каталізаторів розвитку спорту є професійний спорт – комерційний напрям діяльності у спорті, пов'язаний з підготовкою та проведенням видовищних спортивних заходів на високому організаційному рівні з метою отримання прибутку [1, ст. 1]. Саме цей напрям спорту є одним з найбільш динамічних та прогресивних. Надбання саме професійного спорту глобально впливають на інші напрями спорту, зокрема, на любительський та масовий спорт. Професійний спорт задає їм ритм та темп розвитку, виставляє нові орієнтири результатів. Він привносить постійні зміни і до життя спортсменів, порядку організації їх тренування та фізичної підготовки, організації проведення спортивних заходів, втілення в життя надбань науково-технічного прогресу, спеціального раціону харчування спортсменів, спортивної медицини та стандартів медичного супроводження спортивної діяльності тощо. Цей напрям спорту є й найбільш економічно привабливим порівнюючи з іншими напрямками спорту. Особливістю професійного спорту є більш широке коло учасників професійних спортивних правовідносин. Одночасно професійний спорт слугує плацдармом для самореалізації людей широкого кола спеціальностей: психологів, дієтологів, фізіотерапевтів, менеджерів, маркетологів, суддів, промоутерів, агентів, консультантів тощо.

Різновидом професійного спорту є спорт вищих досягнень – напрям спорту, який забезпечує залучення спортсменів з резервного спорту, шляхом подальшої спеціалізації та індивідуалізації їхнього навчально-тренувального процесу, з певного виду спорту, для підготовки та участі у спортивних змаганнях всеукраїнського та міжнародного рівнів [1, ст. 1].

Вкрай важливу роль у зміцненні здоров'я людей відіграє масовий спорт.

Масовий спорт (спорт для всіх) – діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована на забезпечення рухової активності людей під час їх дозвілля для зміцнення здоров'я [1, ст. 1]. Переконавшись, що масовий спорт є запорукою здоров'я населення країни, на мій погляд, є слушними.

«Спорт для всіх – здоров'я для кожного» – це спеціалізовані бюджетні організації для провадження фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності населення за місцем проживання та в місцях масового відпочинку [3].

Варто зазначити, що заняття спортом відіграє важливу роль у стримуванні та боротьбі як з розповсюдженням, так і з наслідками коронавірусної хвороби. Заняття спортом, з одного боку, превентивно допомагає уникнути тяжких наслідків перебігу хвороби під час COVID-19, а з іншого, після одужання допомагає організму найскоріше відновитися після хвороби. Згідно з рекомендаціями Всесвітньої організації охорони здоров'я, щоб підтримувати здорову форму, потрібно займатися спортом 2,5 години на тиждень [4].

З професійним та масовим спортом системно пов'язаний любительський спорт. Незрозумілим є відсутність в профільному законі цього поняття. Любительський спорт є многогранним масовим спортивним рухом, достатньо розповсюдженим явищем в житті українців, в якому задіяні абсолютно різні за віком та професійною складовою верстви населення.

Проте, це та частина спорту, яка на сьогодні в Україні розвивається автономно. Важливу роль у цьо-

му відіграють спортивні федерації та спортивні клуби, які надають як професійним спортсменам, так й любителям (аматорам) послуги, забезпечуючи їх спортивними спорудами, залами, спеціальним обладнанням, інвентарем та тренерами.

Характерними ознаками любительського спорту є заняття фізичними вправами за своїм бажанням, задля своєї розваги (задоволення) та фізичного розвитку.

Деякі дослідники визначають любительський спорт як вид спорту, в якому його учасники займаються повністю або частково без винагороди.

Цікавим є те, що раніше визначення любительського спорту носило більш ярко виражений класовий характер. Так, наприклад, в 20-ті роки ХХ століття до змагань з академічної греблі не допускали осіб, які займалися фізичною працею [5, с. 100].

Згідно з визначенням параграфу 26 Олімпійської хартії 1956, любителем є той, хто приймає участь та завжди приймав участь в спорті виключно заради задоволення та отримання фізичних, розумових або соціальних вигод, і для кого заняття спорт є нічим іншим, як відпочинок без будь-якої прямої чи непрямої матеріальної вигоди [6].

Водночас, любительський спорт це частина спорту, що спрямована на фізичне виховання та розвиток громадян, завдяки проведенню організаційних та/або самостійних занять, а також участі у фізичних заходах і масових спортивних заходах [7, с. 254].

Такий масовий спортивний рух торкається інтересів великої частини населення нашої країни. Дивним є те, що і до цього часу такий рух (напрямок спорту) залишається непомітним з боку держави в аспекті правового регулювання, і як наслідок, відсутній належний захист прав та інтересів осіб, задіяних у любительському спорті. На думку автора, законодавче розмежування спорту на професійний та любительський має велике практичне значення. Можливі доводи чому саме законодавець не бачить такий очевидний напрям спорту будуть приведені далі.

Повертаючись до теми цієї статті варто зазначити, що для цього дослідження також важливо навести визначення суб'єктів сфери фізичної культури і спорту. Зокрема, це фізичні або юридичні особи, які здійснюють свою діяльність з метою розвитку фізичної культури і спорту. Суб'єктами сфери фізичної культури і спорту є: фізичні особи, які займаються фізичною культурою і спортом, у тому числі спортсмени; фахівці сфери фізичної культури і спорту; заклади фізичної культури і спорту; відповідні органи влади [1, ст. 1]. Як бачимо це поняття є широким та включає в себе як юридичних та й фізичних осіб, які задіяні у своїй діяльності як до фізичної культури, так й безпосередньо до спорту.

Дискусійним є поняття спортсмена, визначення якого наведено в профільному Законі України «Про фізичну культуру і спорт». Так, спортсменом є фізична особа, яка систематично займається певним видом (видами) спорту та бере участь у спортивних змаганнях [1, ст. 1]. Трохи зупинимось на цьому понятті та більш детально проаналізуємо його складові.

Першою характерною рисою спортсмена є те, що це фізична особа, яка систематично займається певним видом (видами) спорту. При цьому в законі не розкрито змісту поняття «систематично». Зазначене породжує припущення та як наслідок неоднакове застосування на

практиці. Наприклад, в цьому контексті може звучати питання про осіб, на яких це поняття розповсюджується. Чи є спортсменами особи, які іноді (кілька разів на тиждень) або постійно (майже кожен день) займаються певним видом (видами) спорту? Звісно, відповідь на таке питання буде ствердною, як перші так й другі можуть вважатися спортсменами. Що ж тоді означає систематично? В чинному законодавстві України не міститься визначення поняття «систематично», яке є оціночним та відсилає до наукового та академічного тлумачення. Систематичність – це послідовність у діях, вчинках; наявність системи у чому-небудь [8, с. 205]. Отже, закладена законодавцем ознака як «систематичність» не відображає дійсної суті процесів та явищ у сфері фізичної культури і спорту. Через таке «звужене» тлумачення поняття спортсмена, закон не захищає та не забезпечує реалізації прав та законних інтересів всіх людей, які займаються спортом на постійній основі або регулярно або іноді, проте всі вони вважаються спортсменами.

Другим дискусійним аспектом законодавчого визначення поняття «спортсмен» є речення «та бере участь у спортивних змаганнях». Таке визначення теж є суперечливим. Воно не охоплює, наприклад, залученість фізичних осіб до любительського (аматорського) та масового спорту (спорту для всіх). Було б неправильно відносити до поняття спортсмен тільки тих, хто займається професійним спортом. Загально визнано і усталене в світовій практиці те, що більшість з тих, хто потрапляє до професійного спорту, приходять до нього саме через любительський спорт. Важко не назвати особу спортсменом, яка постійно займається певним видом спорту, але участі в спортивних змаганнях не бере. Це також має значення для створення належних умов для залучення людей у заняття спортом та доступності видів спорту, а відтак створення державою гідних умов для цього. Останнє носить публічно-правовий характер, є обов'язком держави, так як випливає з положень Основного Закону, де проголошено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави [9, ст. 3]. Доведено, що регулярно заняття фізичною культурою і спортом зміцнює здоров'я людини. Тому створення належних умов для заняття спортом всіма охочими не повинно залишитись осторонь в публічному регулюванні та управлінні цієї сфери. Можна зробити висновок, що залишення у визначенні такої компоненти «бере участь у спортивних змаганнях» частково нівелює обов'язок держави сприяти розвитку спорту та створювати такі належні умови для заняття спортом. На практиці це проявляється й в тому, що наразі в Україні відсутні належні умови для заняття спортом за ознакою безоплатності та доступності різних видів спорту. Для прикладу можна привести відсутність загальнодоступних, безоплатних спортивних майданчиків для заняття великим тенісом, бадмінтоном, баскетболом, плаванням, греблею, футболом, іншими видами спорту.

Варто наголосити також і на тому, що існує досить велика кількість досліджень, в яких співвідносилися фактор залученості молоді до спорту та фізичної культури з фактором криміногенної ситуації в країні. Так ось, чим

вищий фактор залученості молоді до спорту та фізичної культури, тим нижчий другий фактор. Випадковість це чи ні, кожен в цьому питанні може визначитися для себе самостійно. Статистика наводить конкретні доказові цифри. В будь-якому випадку, створення для молоді підґрунтя та умов для розвитку своїх фізичних здібностей, зміцнення здоров'я, шляхом зайняття спортом, не зможе негативно позначитися на їх розвитку в цілому.

Отже вбачається системний зв'язок понять «спорт» та «здоров'я населення». Між фразами «регулярне заняття спортом» (в розумних рамках, за відсутності протипоказань) та «зміцнення здоров'я» можна умовно поставити знак рівняння. Звужене тлумачення спорту має негативним наслідком нівелювання обов'язку держави піклуватись за тією частиною населення, яка активно займається спортом. Це призводить до самоусунення держави від створення умов для зміцнення їх здоров'я. На такий висновок підштовхує й зміст статті 49 Конституції України, де через призму охорони здоров'я розкривається обов'язок держави у забезпеченні розвитку фізичної культури і спорту, санітарно-епідемічного благополуччя [9, ст. 49].

На мою думку, цей фактор також є недосконалістю правового регулювання та перепорою в розвитку сфери фізичної культури і спорту, а тому доцільно було б внести зміни у визначення поняття «спортсмена». Запропоную розширити це поняття, наблизивши його до визначення масового спорту. Отже, спортсменом є фізична особа, яка залучена у заняття спортом та регулярно їм займається. Критерій «регулярно» є більш всеохоплюючим ніж «систематично», а доцільність його розшифрування можна залишити на розсуд законодавця. При цьому видалення другої частини визначення «бере участь у спортивних змаганнях» розширить коло осіб, на яких це розповсюджується. На більший відсоток фізично активних людей буде розповсюджуватися поняття «спортсмен», а відтак й передбачені законами гарантії, а на державу покладе обов'язок захисту їх прав та законних інтересів. Вказане покращило б критерій доступності різних видів спорту для населення країни, оскільки держава тоді б піклувалася не тільки про професійних спортсменів, а й про тих, хто просто полюбить спорт. Це б мало набагато більший стратегічний ефект.

Проблематика полягає також в іншому аспекті. Можна припустити, що якщо б особи, які займаються любительським спортом відчували надійну захищеність держави, то у перехідний час своєї кар'єри (перехід з любительського до професійного спорту) вірогідно більший відсоток спортсменів наважився б перейти до професійного спорту і хтозна скільки зірок українського спорту з'явилось би тоді. Можливо ми б побачили більш стрімкий зріст результатів нашого професійного спорту як такого. Звісно, чимало факторів на етапі переходу спортсмена з любительського у професійний спорт мають значення для здійснення правильного вибору в кожному конкретному випадку, серед них можна виділити такі як: вік, стан здоров'я, травмованість конкретного виду спорту, фінансовий чинник, доступність спортивних умов (інвентарю, екіпіровки, обладнання, спортивних майданчиків), наявність спортивних результатів, привабливість для спонсорів, доступність гідних (заслужених) тренерів, можливість виїжджати за кордон та інше. Треба визнати, що частково саме через таку незахищеність, спортсмени-любители (аматори) не наважуються переходити до професійного

спорту і залишають його як основний вид діяльності та джерело їх доходу, обираючи «більш надійні» та установлені в нашому суспільстві професії.

Позитивні приклади щодо вирішення важливого питання забезпеченості умовами та доступності видів спорту є в інших провідних країнах, таких як, Німеччина, Нідерланди, Канада та інших, де їх створено для населення, яке займається фізичною культурою і спортом. Одночасно, ні для кого не секрет, що спорт став одним з мірил успішності держави в геополітичній площині на шляху свого самоутвердження та визнання.

Завершуючи виклад основного матеріалу хотілось би наголосити, що в профільному Законі України «Про фізичну культуру і спорт» також недостатньо регламентоване поняття відповідальності у сфері спорту. В Законі є тільки одна стаття з цього приводу, де передбачено, що особи, винні у порушенні законодавства у сфері фізичної культури і спорту, несуть цивільно-правову, дисциплінарну, адміністративну або кримінальну відповідальність відповідно до закону [1, ст. 51]. Хоча можливо ця недосконалість усувається існуванням Законів України «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань» та «Про антидопінговий контроль у спорті», де передбачені спеціальні норми щодо порушень у сфері фізичної культури і спорту та відповідальності за їх вчинення.

Запропоную своє бачення визначенню цьому поняттю. Відповідальність у сфері фізичної культури і спорту – спеціальний вид юридичної відповідальності, який настає за порушення, вчинені у сфері фізичної культури і спорту та полягає у застосуванні до правопорушника певних негативних наслідків (заходів примусу та обмеження) цивільно-правового, дисциплінарного, адміністративного, кримінального та міжнародно-правового характеру (персоналізовані покарання міжнародних спортивних організацій стосовно спортсменів, що допустили порушення актів у галузі спорту та фізичної культури, норм міжнародних договорів, статутів, правил, стандартів тощо).

Розглянувши основні поняття сфери фізичної культури і спорту, наведені в Законі України «Про фізичну культуру і спорт», створюється уявлення і про самі суспільні відносини, які в цій сфері виникають. Важливо відмітити успіхи та позитивні зрушення у правовому регулюванні та публічному управлінні сфері. Про це свідчить динаміка змін до цього закону, запровадження нових напрямів його реалізації та поява нових нормативно-правових актів. Звісно є певні неточності у формулюванні наявних понять, однак досконалість немає меж. Важливо вчасно усувати прогалини, які заважають розвитку всієї сфери. В дослідженні розкрито проблематику визначень профільного Закону та запропоновано шляхи їх вдосконалення. Не залишаю сподівання, що органами управління, в такі непрості випробування світової пандемії, буде надано належну оцінку важливості розвитку сфери фізичної культури і спорту, яка відіграє надважливу роль у зміцненні здоров'я населення країни та і надалі курс на оптимізацію законодавства залишиться незмінним.

Література.

1. Про фізичну культуру і спорт: Закон України від 24.12.1993 р. № 3808-XII. Дата оновлення: 16.07.2019.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#n317>.

2. Чокля О. І. Фальковський А. О. Специфіка державно-правового регулювання фізичної культури і спорту в Україні. Прикарпатський юридичний вісник. №2/2020. с. 3–9.

3. Спорт для всіх. URL: <https://sportforall.gov.ua>.

4. Чи достатньо українці займаються спортом, та як це впливає на відновлення після COVID-19. URL: <https://life.pravda.com.ua/health/2021/05/14/244905/>.

5. Энциклопедический словарь по физической культуре и спорту. Том 2. Гл. ред.- Г.И. Кукушкин. Москва: Физкультура и спорт, 1962. 388 с. URL: <http://sport-history.ru/physicalculture/item/f00/s01/e0001420/index.shtml>.

6. The Olympic Games fundamental principles rules and regulations general information. 1956. Lausanne, Switzerland. URL: <https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/Olympic-Studies-Centre/List-of-Resources/Official-Publications/Olympic-Chartes/EN-1956-Olympic-Charter.pdf>

7. Данилевич А.С. Понятие национального и международного спортивного права / Актуальные проблемы международного публичного и международного частного права: сб. науч. тр. Вып. 1 / редкол.: Е. В. Бабкина, Ю. А. Лепешков и др. Минск: БГУ, 2009.

8. Словник української мови: в 11 томах. Том 9, 1978. С. 205.

9. Конституція України від 28.06.1996. Відомості Верховної Ради України. 1996. №30.

References.

1. Pro fizychnu kulturu i sport: Zakon Ukrainy vid 24.12.1993 r. № 3808-XII. Data onovlennia: 16.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#n317>.

2. Choklia O. I., Falkovskyi A. O. Spetsyfika derzhavno-pravovoho rehuliuвання fizychnoi kultury i sportu v Ukraini. Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk. №2/2020. S. 3–9.

3. Sport dlia vsikh. URL: <https://sportforall.gov.ua>.

4. Chy dostatno ukraintsi zaimaiutsia sportom, ta yak tse vplyvaie na vidnovlennia pislia COVID-19. URL: <https://life.pravda.com.ua/health/2021/05/14/244905/>.

5. Энциклопедический словарь по физической культуре и спорту. Том 2. Гл. ред.- Г.И. Кукушкин. Москва: Физкультура и спорт, 1962. 388 с. URL: <http://sport-history.ru/physicalculture/item/f00/s01/e0001420/index.shtml>.

6. The Olympic Games fundamental principles rules and regulations general information. 1956. Lausanne, Switzerland. URL: <https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/Olympic-Studies-Centre/List-of-Resources/Official-Publications/Olympic-Chartes/EN-1956-Olympic-Charter.pdf>

7. Danylevych A.S. Poniatye natsyonalnoho y mezhdunarodnoho sportyvnoho prava / Aktualnye problemy mezhdunarodnoho pablychnoho y mezhdunarodnoho chastnoho prava: sb. nauch. tr. Вып. 1 / редкол.: Е. В. Бабкина, Ю. А. Лепешков и др. Минск: БГУ, 2009.

8. Slovyk ukrainskoi movy: v 11 tomakh. Том 9, 1978. S. 205.

9. Konstytutsiia Ukrainy vid 28.06.1996. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 1996. №30.

Висновки